

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Peuterpost Olst

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 4 maart 2019

Samenvatting

De inspectie heeft op 5 november 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf Peuterpost. De reden voor dit onderzoek is dat de gemeente waarin het kinderdagverblijf is gevestigd, meedoet aan een pilot. In deze pilot Herijken toezicht op voor- en vroegschoolse educatie (vve) en kinderopvang onderzoeken we onder andere of de gemeente en de kinderopvangorganisaties zicht hebben op de kwaliteit van de locaties en of zij zorgen voor verbetering van de kwaliteit. Met locaties bedoelen we kinderdagverblijven en de groepen 1 en 2 van basisscholen. Daarom hebben we op meerdere locaties in de gemeente Olst-Wijhe een onderzoek uitgevoerd.

Wat gaat goed?

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkelingen van de peuters. Ze overleggen regelmatig met het consultatiebureau en bespreken dan of er peuters zijn die extra hulp nodig hebben, zoals bijvoorbeeld logopedie. Ook werken ze samen met de basisscholen in de gemeente Olst. De ouders die we spraken geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat en dat hun kinderen met plezier naar de Peuterpost gaan.

Wat kan beter?

We vinden dat de pedagogisch medewerkers en de clustermanager van de Peuterpost stappen kunnen zetten om beter te worden in hun werk. De peuters krijgen namelijk niet altijd de begeleiding die ze nodig hebben om een goede start te kunnen maken in groep 1 van de basisschool. De pedagogisch medewerkers kunnen bijvoorbeeld vaker meespelen met de peuters en hen vaker nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Bovendien kunnen ze het lokaal wat moderner inrichten zodat de peuters meer uitgedaagd worden om nieuwe dingen te leren. Tot slot kan de leiding van de Peuterpost jaarlijks beter opschrijven waar ze met de pedagogisch medewerkers aan gaat werken. Het is belangrijk dat ze samen verbeterpunten oppakken, vervolgens doen wat is afgesproken en nagaan of dat is gelukt.

Vervolg

We onderzoeken over een jaar opnieuw de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuterwerk de Peuterpost. We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Kinderopvangorganisatie:
Kinderopvang Organisatie Salland
(KOOS)

LRK-nummer: 120356090

Totaal aantal doelgroeppeuters: 6

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op peuterwerk de Peuterpost.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers en de clustermanager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de clustermanager van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Kan beter
 - Voldoende
 - Goed
-

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op peuterwerk de Peuterpost.

Conclusie

We concluderen dat de kwaliteit van de voorschoolse educatie op de Peuterpost op de meeste onderdelen beter kan. De doelgroeppeuters krijgen op dit moment niet het aanbod, de zorg en de educatie die ze nodig hebben om hun (taal)achterstanden in te lopen. Ook ontbreekt het aan planmatig werken waardoor eerder door ons geconstateerde verbeterpunten niet zijn opgepakt. De sturing op verbetering van de kwaliteit kan beter. Tegelijkertijd bemerken we bij de clustermanager en bij de pedagogisch medewerkers die we spraken, voldoende bewustzijn van de huidige kwaliteit en de noodzaak snel stappen te zetten om de kwaliteit te verbeteren.

In positieve zin benoemen we dat ouders tevreden zijn over de Peuterpost. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om en volgen de ontwikkelingen van de peuters.

Context

Peuterwerk de Peuterpost zit samen met basisschool Ter Stege in één gebouw in de gemeente Olst. In de directe nabijheid zijn ook basisschool Prins Willem-Alexander en basisschool St. Willibrord gehuisvest. De Peuterpost krijgt al jaren subsidie voor het uitvoeren van voorschoolse educatie aan doelgroeppeuters in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar. Op de dag van het onderzoek waren er 15 peuters in de groep, waarvan vijf met een vve-indicatie. In totaal zijn er 40 peuters, waarvan 6 doelgroeppeuters. In principe staan er twee pedagogisch medewerkers op de groep. Op de dag van het onderzoek waren daarnaast een derde pedagogisch medewerker en een stagiaire aanwezig.

Sinds anderhalf jaar werkt de huidige clustermanager op de Peuterpost en op andere locaties voor peuterwerk van KOOS in de omliggende gemeenten die deel uitmaken van dit cluster. Ook in het team hebben zich enkele veranderingen voorgedaan; vorig jaar zijn twee nieuwe pedagogisch medewerkers gestart.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 13 december 2017 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Afspraken over vervolgtoezicht

- Vanwege het grote aantal verbeterpunten onderzoeken we over een jaar opnieuw de kwaliteit van de voorschoolse educatie op

peuterwerk De Peuterpost.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van de houder/de gemeente?	Wat doen wij?
Voorschool		
We hebben op de Peuterpost zeven van de negen standaarden die we hebben onderzocht als 'kan beter' gewaardeerd.	Wij verwachten dat de houder de geconstateerde verbeterpunten oppakt en verbeteringen realiseert.	Wij onderzoeken in het vierde kwartaal van 2019 opnieuw de kwaliteit van de voorschoolse educatie op de standaarden die als 'kan beter' zijn gewaardeerd.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op peuterwerk de Peuterpost.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod	•		
OP2 Zicht op ontwikkeling	•		
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•		
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP6 Samenwerking		•	

Het aanbod is te weinig doelgericht

We waarderen het aanbod op de Peuterpost als 'kan beter'. Hoewel de pedagogisch medewerkers gebruik maken van een integrale vve-methode ontbreken er verschillende essentiële onderdelen in de uitwerking van dit aanbod.

Elk jaar stellen de pedagogisch medewerkers van de verschillende locaties voor peuterwerk een jaarplanning op met daarop de thema's. Per thema maken ze vervolgens een uitwerking per ontwikkelingsgebied. Hiermee wordt een eerste aanzet gedaan tot meer planmatig werken. Echter, in de uitwerking ontbreken de doelen die de pedagogisch medewerkers op de verschillende ontwikkelingsgebieden willen bereiken. Het overzicht bevat met name activiteiten en werkjes die aan bod komen in het thema. In de dagplanning is dat eveneens het geval. Van doelgericht werken is zodoende te weinig sprake.

Daarnaast constateren we dat het aanbod onvoldoende aansluit op de verschillende behoeften van de peuters in de groep. Het aanbod is niet alleen te weinig afgestemd op de verschillende leeftijden van de peuters, ook vinden we dat het aanbod te weinig aansluit op wat de doelgroeppeuters en de pientere peuters in de groep nodig hebben.

Tot slot noemen we de inrichting van de ruimte als verbeterpunt. We vinden het positief dat de pedagogisch medewerkers bij elk thema de ruimte anders inrichten. Ook waarderen we dat de ouders en peuters daarbij worden uitgenodigd om zelf (thema)materialen mee te nemen. Als we echter kijken naar de materialen in de kasten en de hoeken dan zijn deze ietwat verouderd en ze sluiten niet altijd aan bij de belevingswereld van de peuters. Bovendien vinden we de hoeken weinig aantrekkelijk ingericht voor de peuters. Het ontbreekt

bijvoorbeeld aan pictogrammen, waardoor het voor de peuters moeilijk is om zelf spullen te pakken en op te bergen, en zij kunnen tevens niet overal bij. Dit past niet bij de visie op autonomie zoals de organisatie die in het pedagogisch beleidsplan heeft beschreven. De concernmanager geeft aan de inrichting op te willen nemen in het jaarplan 2019.

De peuters worden gevolgd, maar zorg is te weinig beredeneerd
De standaard 'Zicht op ontwikkeling' waarderen we als 'kan beter'. De voorschool volgt de ontwikkelingen van de peuters met een gestandaardiseerd instrument. Op drie momenten in de peuterperiode vullen de pedagogisch medewerkers deze lijsten digitaal in. Sinds ons vorige onderzoek heeft de locatie op dit punt verbeteringen gerealiseerd. De pedagogisch medewerkers signaleren eventuele achterstanden op één van de ontwikkelingsgebieden en zij proberen hier in hun dagelijks handelen op in te spelen door peuters één-op-één educatieve activiteiten aan te bieden buiten de groep.

Wat echter ontbreekt, zijn een goede intake, een analyse van de informatie uit het volginstrument en het planmatig aan de slag gaan met de geconstateerde achterstanden. Er vindt wel een intake plaats, maar van verslaglegging van de informatie van ouders over de ontwikkeling van hun peuter is geen sprake. Dit bemoeilijkt de overdraagbaarheid. Vervolgens biedt het digitale systeem mogelijkheden voor het maken van handelingsplannen voor de peuters op basis van de geconstateerde achterstanden. Dit wordt echter niet gebruikt, omdat scholing nog niet heeft plaatsgevonden. Van een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden, evalueren en bijstellen van het educatieve aanbod is evenwel geen sprake. Dit belemmert een ononderbroken ontwikkeling van de peuters.

De pedagogisch medewerkers begeleiden en verrijken het spel van de peuters te weinig
Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen geobserveerd. Ondanks de positieve punten die we zien in het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers waarderen we het educatief handelen als 'kan beter'.

Wat beter kan, is het verrijken van het spel van de peuters. Vooral de doelgroepeuters hebben er veel baat bij dat de pedagogisch medewerkers stapsgewijs voordoen wat de bedoeling is, dat ze voorspelen en meespelen, en het spel verrijken door bijvoorbeeld materialen en woorden toe te voegen. We hebben dit te weinig gezien. Daarnaast vinden we dat de tijd die er beschikbaar is, onvoldoende efficiënt wordt benut. Hierdoor blijft er weinig tijd over voor ondersteuning van de doelgroepeuters. Meer gerichtheid op het bevorderen van interactie tussen pedagogisch medewerkers en de peuters kan de ontwikkeling van de peuters eveneens ten goede komen. Ook geven we de pedagogisch medewerkers mee vooraf te

plannen wie wat doet, zodat alle pedagogisch medewerkers educatieve activiteiten uitvoeren.

Naast deze kritische punten zien we ook positieve punten, met name in het pedagogisch handelen. Zo constateren we dat de pedagogisch medewerkers de peuters met respect tegemoet treden. Ze stimuleren de peuters om zelf te gaan spelen en de peuters krijgen daarvoor alle ruimte. Ook zijn de pedagogisch medewerkers gericht op het stimuleren van 'lezen' door tijd in te ruimen voor de peuters om zelf een boekje te lezen. Tot slot waarderen we dat de pedagogisch medewerkers voorafgaand aan elk thema alvast met de doelgroepeuters de themawoorden doornemen.

Het consultatiebureau helpt bij de externe ondersteuning

De pedagogisch medewerkers hebben op basis van het observatieinstrument in beeld over welke peuters zij zich zorgen maken. Meerdere keren per jaar overleggen ze met het consultatiebureau (met zowel de arts als de verpleegkundige) over deze kinderen. Ze gaan samen na welke extra ondersteuning nodig is die de pedagogisch medewerkers niet zelf kunnen bieden. Het consultatiebureau speelt vervolgens een belangrijke rol in het doorverwijzen naar deze hulp. De pedagogisch medewerkers vragen ouders hoe het gaat met hun peuter bij de externe zorginstantie, zoals bijvoorbeeld de logopedie. De pedagogisch medewerkers proberen hun eigen handelen daar op af te stemmen.

De samenwerking voldoet in de basis

We waarderen de samenwerking als voldoende. De pedagogisch medewerkers werken samen met de basisschool om een warme overdracht te realiseren voor de doelgroepeuters. Voordat een doelgroepeuter naar de basisschool gaat, bespreken zij het ingevulde observatie-instrument en overdrachtsformulier. Vervolgens vindt een gesprek plaats tussen de pedagogisch medewerker, de ouder en de leraar van groep 1 van de basisschool. Er is zodoende sprake van een warme overdracht van kindgegevens.

Tegelijkertijd geven de pedagogisch medewerkers aan dat zij mogelijkheden zien om meer samen te werken, bijvoorbeeld in de overdracht van gegevens van andere peuters dan de doelgroepeuters. Ook horen zij graag vaker terug van de basisscholen hoe het met de doelgroepeuters gaat op school. Het is een gemeentelijke afspraak dat dit na drie maanden gebeurt, maar in de praktijk krijgt de voorschool deze informatie niet voor elk kind, onder andere als sprake is van wisselingen in het personeel. Van een inhoudelijke doorgaande lijn naar de drie basisscholen die er in Olst zijn, is overigens geen sprake. Dit kan verbeterd worden.

De samenwerking met de ouders voldoet in de basis. Dat wil zeggen dat er meerdere momenten zijn in de peuterleeftijd waarop ouders informatie krijgen over de ontwikkeling van hun kind. Voor de ouders

van peuters met een vve-indicatie vindt zo'n drie keer per jaar een vve-themabijeenkomst plaats. Ouders krijgen dan onder andere informatie over het komende thema en over de woorden die daar bij horen. Het consultatiebureau en de bibliotheek zijn hier veelal bij aanwezig. Het meegeven van spelmaterialen van de locatie naar huis is geen gewoonte. Gezien de achtergrondkenmerken en financiële positie van sommige gezinnen zou dit een volgende stap kunnen zijn om ouders meer te betrekken. We geven de locatie mee dat een themabijeenkomst voor alle ouders van waarde kan zijn.

De ouders met wie we spraken, geven aan tevreden te zijn over de Peuterpost. Ze zien dat hun kind vooruit gaat en met plezier het peuterwerk bezoekt.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten			

Het in beeld brengen van de ontwikkelingsresultaten van de (doelgroep)peuters kan verbeterd worden. Momenteel zijn er geen doelen gesteld die de locatie met de voorschoolse educatie wil bereiken. Doordat de pedagogisch medewerkers op de locatie nu werken met een observatie-instrument is het echter wel mogelijk om hier doelen aan te koppelen. Vooralsnog hebben de pedagogisch medewerkers vooral op individueel niveau zicht op de ontwikkeling bij drie jaar en 10 maanden. Het is onduidelijk of het op de Peuterpost lukt om de (taal)achterstand van de doelgroeppeuters (als groep) in te lopen voordat ze naar de basisschool gaan.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			
KA2 Kwaliteitscultuur			
KA3 Verantwoording en dialoog			

Een cyclisch proces van kwaliteitszorg ontbreekt

De standaard 'Kwaliteitszorg' waarden we als 'kan beter' omdat niet planmatig wordt gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

In het huidige pedagogisch beleidsplan staan geen specifieke doelen voor vve. De houder weet dat dit sinds 1 juli 2018 verplicht is en heeft daarom in het concept pedagogisch beleidsplan 2019 deze verplichte onderdelen wel (deels) beschreven. De GGD houdt hier toezicht op. Wij signaleren dat het vooralsnog ontbreekt aan een beschrijving van de wijze waarop de houder de kwaliteit van de voorschoolse educatie verder ontwikkelt, uitvoert, borgt en evalueert.

De afgelopen jaren hebben we twee keer eerder een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op de Peuterpost. We concluderen dat de verbeterpunten in zeer beperkte mate zijn opgepakt. Door het ontbreken van een systeem van kwaliteitszorg wordt niet stapsgewijs gewerkt aan het oppakken hiervan. Op de locatie is geen jaarplan. Ook ontbreekt het aan structurele evaluatie en borging van de gemaakte afspraken.

We vinden het goed om te horen dat de huidige clustermanager voor 2019 een jaarplan opstelt. Daarnaast worden er vanaf januari vanuit KOOS twee HBO-coaches ingezet op de verschillende locaties, met name gericht op het ondersteunen van het handelen van de pedagogisch medewerkers. Naast de jaarlijkse video-interactie die jaarlijks plaatsvindt, kan dit het zicht op het handelen vergroten. De clustermanager ziet hierin ook een belangrijke taak voor zichzelf weggelegd.

De kwaliteitscultuur kan verbeterd worden

We constateren dat er meer gestuurd moet worden op vernieuwing en verbetering van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. We waarderen de kwaliteitscultuur daarom als 'kan beter'.

Alle pedagogisch medewerkers zijn vanuit KOOS geschoold in het werken met het vve-programma. Voor sommige pedagogisch medewerkers is dit al even geleden; voor andere is dit vrij recent. Dit zorgt ervoor dat binnen het team opnieuw bepaald moet worden wat de visie is en wat de koers is om daar te komen. Het gezamenlijke doel is om de (doelgroep)peuters voldoende voor te bereiden op groep 1 van de basisschool. Dat vereist kwaliteit van voorschoolse educatie die op dit moment op onderdelen ontbreekt. De clustermanager is zich hiervan bewust en wil graag samen met het team de benodigde stappen zetten. Ook de pedagogisch medewerkers hebben individueel ideeën over wat er anders of beter zou kunnen. Tijdens de gesprekken die we voerden, bleek echter dat niet iedereen voldoende ruimte ervaart in het team voor het inbrengen van nieuwe ideeën en andere werkwijzen. Het is aan de clustermanager te sturen op verdere kwaliteitsverbetering en samen met het team te bespreken wat nodig is om individueel en als team de volgende stappen te kunnen zetten.

Er is sprake van verantwoording naar buiten

Op de locatie is sprake van verantwoording naar buiten.

We benoemen in positieve zin dat de oudercommissie betrokken wordt bij het beleid van het peuterwerk de Peuterpost (en dat van de buitenschoolse opvang). Bovendien krijgen de ouders van de peuters wekelijks informatie via de app over wat er op de locatie aan de orde is geweest en hoe het met hun kind gaat (in beeld en schrift).

Ook heeft de houder een jaarverslag. De kwaliteit van de voorschoolse educatie maakt daarvan echter nog geen deel uit.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Het rapport is duidelijk en geeft ons richting. Wij zijn intern bezig een kwaliteitsslag te maken. Wij zullen ons uiterste best doen onze VVE krachtiger neer te zetten.